

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

Předjaří u Svratky

*Po nábřeží
kráčí vítr
s rozepnutým pláštěm,
osamělý bohém,
opuštěný lidmi,
opuštěný bohem,
loňské listí
si přitiskl
na ústa
jak drahou věc,
sám v sobě
je sám.
jívy na druhém
břehu
nabízejí skromnou
něhu,
vlna za vlnou
si podává maličký
prám,
všechno, co zbylo mi,
veze ta
maličká loď –
popel ze snů,
jež spáleny
byly na
březích
posvátných vod,
a touhu snad
doplout
až do moře –
kéž vede ji
laskavý
lodivod.*

Marie Veselá

JARNÍ ÚVAHA

Kdo z nás starších, ošlehaných mnoha větry, dešti, zimními mrazy a kluzkými cestami by se netěšil na jaro? Jaro se svým prodlužujícím se dnem, teplejším a slunečným počasím, rašící přírodou i nám přináší více optimismu a radost z pozorování svého okolí. Kdo z nás se rád nepodívá na rozkvetlé stromy, na různé barvy květů v zahradách, na polích i v lesích? Bílé sněženky, bledule, sasanky jako by ještě přebíraly barvy zimy. Ale ty odvážnější, jako jsou jaterníky a fialky už přebírají barvu modré oblohy, žluté pak barvu slunce. A s přibývajícím teplem se stále více objevují květiny teplejších barev od růžové, přes oranžovou po rudě červenou. Zelená tráva, potůček, ranní zpěv ptáků, to všechno jsme viděli v životě mnohokrát, a přesto nám to nezevšednělo. Při procházkách naší krásnou přírodou se nejednomu z nás vyrobí vzpomínky na zážitky z dětství, první lásky i další běh života, vlastní zkušenosti. Právě zkušenosti jsou tím, co můžeme předávat našim potomkům, i když jim často nevěří. Musí si svým životem procházet v jiné době, nabývat svoje vlastní zkušenosti. Přesto máme o ně strach. Přejeme si, aby se moc nepotloukli, aby se nenechali vlákat do nastražených pastí, aby se uměli orientovat v dnešní složité době. Žijí v otevřené demokratické společnosti, jejímž základem je svobodná soutěž politických sil. Lidé rozhodují ve volbách, koho chtějí, aby vedl zemi. A přesto jsme svědky, že

tento princip je neustále zpochybňován. A zpochybňován je těmi, kteří se nesmířili s porážkou ve volbách, jako jsou např. někteří politici i mnozí umělci, kteří se bojí, že se jim ztenčí přísun často nezasloužených peněz z kapes daňových poplatníků. A koho si berou jako rukojmí, jsou mladí lidé bez zkušeností, studenti středních a vysokých škol. Politika vtahovaná do škol našich dětí prostřednictvím pedagogů, politiků a umělců je nebezpečná. Rozděluje rodiny, společnost a vyvolává celospolečenské napětí. A co nejméně bychom našim mladým lidem chtěli přát, je situace, kterou si už zažily mnohé státy světa. Barevná revoluce. Nechceme Arabské jaro, Růžovou, Oranžovou, Tulipánovou ani žádnou jinak barevnou revoluci. Proto bychom jim měli připomenout, že svobodné volby byly hlavním požadavkem studentů v r. 1989 a je třeba je respektovat.

My starší už víme, že z každého ohníčku může být požár, a proto jej musíme hlídat nejen při jarním grilování.

redakce

VELIKONOCE JAKO SOUČÁST NAŠEHO ŽIVOTA

Nedávno vyšel v našem Senioru článek, který se zabýval původem Vánoc, jejich kulturních tradic, zvyků a obyčejů, jež se dochovaly z časů našich předků do současnosti. Dnešní příspěvek bude zaměřen na lidové regionální a místní kulturní tradice spojené s Velikonocemi, které navazovaly na roční cyklus zemědělských prací a staly se součástí církevního liturgického kalendáře. Především však součástí kulturního dědictví našich národů.

Podle religionistiky (věda o náboženství) a religioznosti (náboženská) patří Velikonoce k hlavním náboženským svátkům tzv. abrahámských náboženství (židovského, křesťanského, islámského). Věřící judaismu (Židé, Hebrejci, Izraelité) nazývali Abraháma »Otcem mnohých« nebo »Otcem víry«. Muslimové ho ctí jako »Přítele božích« a »Praotce víry«, který byl Bohem smluvně pověřen, aby se svými potomky zajistil příchod Židů do »Zaslíbené země - Kanaánu« a usiloval o vzájemnou snášenlivost s místním lidem.

Křesťané uctívali Abraháma podobně jako Židé, tj. jako Praotce víry. Věřící i v současnosti dodržují půst a pouť do Jeruzaléma na svatá místa: pro Židy je nejposvátnějším místem Zeď náků, pro křesťany Chrám Božího hrobu, pro muslimy svatyně Ka'ba. Bohužel od konfliktu mezi Izraelem a Palestinou poutníci v Jeruzalémě zažívají rozčarování, smutek, strach. Abrahám se zřejmě obrací v hrobě, jak se zachází s jeho duchovním odkazem. Na druhé straně věřící judaismu, křesťané, Arabové a badatelé z celého světa si stále kladou otázku: kde asi leží nejhledanější doly světa s bájným pokladem krále Šalamouna a královny ze Sáby? V Jordánsku, Palestině, Etiopii, nebo úplně jinde? Věřící abrahámských náboženství na vědecké bázi dále spolupracují, i když jde pouze o biblický příběh.

Věřoucí základy židovské paschy je třeba hledat v Tóře - Pěti knihách Mojžíšových, Starém zákoně, v křesťanství pak v Bibli, včetně mešního řádu. Musíme přihlídnout k převzatým pohanským, staroorientálním, staroslovanským náboženským obřadům, obyčejům a zvykům, které se prolínají

s lidovými či rodinnými tradicemi toho kterého sociálně kulturního prostředí.

S rozvojem jazyka, písma, uměleckých řemesel a výstavbou nových poutních svatostánků se liturgie (vše, čím věřící vyjadřují před Bohem svou víru) z rodinného prostředí přenášela do sakrálních objektů. Vše bylo umocněno bohatou výzdobou, povznášející hudbou varhan, chvalozpěvem chóru duchovenstva i věřících, vůní kadidla, prosebnými modlitbami a dalšími obřadními rituály (čtení písma, kázání, svěcení, udílení svátostí). Na tomto místě v souvislosti se slavnostní liturgickou bohoslužbou - velikonoční mší - musíme zmínit vrcholnou část mše nazvanou eucharistie (přel. díkůvzdání), což je vzpomínkový obřad celebrowaný knězem na paměť »Poslední večeře Krista s apoštoly«, obzvláště proměňování a přijímání chleba a vína (obecně známé pozdvihování a přijímání hostie a mešního vína). Obřad »lámání chleba« je známým staroslovanským zvykem, dodnes používaným. Věřícím je předložena představa Ježíše jako obětovaného beránka, který svou smrtí vykoupí hříchy lidí. Jeho vzkříšení má šířit radostnou zvěst, že smrtí život nekončí.

Oslavu křesťanských Velikonoc stanovil ve 2. století papež Viktor I. na neděle - počínaje Květnou nedělí a vrcholící dny Svatého týdne a nocí mezi Bílou sobotou a nedělí - Božím hodem velikonočním, vzkříšením Ježíše Krista. Postupem času se v církevní liturgii přejímaly i nenáboženské lidové slavnosti vyjadřující radost ze života.

Pro křesťany mají Velikonoce širší a hlubší duchovní rozměr. Vzpomínají na Ježíšovo zrození, putování pouští, vjezd do Jeruzaléma, křest v Jordánu, na jeho poslední večeři s apoštoly, na Jidášovu zradu, zajetí, soud, křížovou cestu, ukřižování, ukládání do hrobu, na jeho zmrtvýchvstání, až po čtyřicátý den slavení Nanebevstoupení Páně.

Nelze opomenout, že v liturgickém kalendáři předchází Velikonocím »mezidobí« - slavnostní období mezi Vánocemi a postní dobou, které začíná po svátku Tří králů (6. ledna) a končí na Popeleční středu, počínající postní dobou. Je to období masopustu, které se hlavně na vesnicích vyznačovalo uvolněným veselím, společen-

ským setkáváním, pořádáním tanečních zábav, bálů i svateb, také to byl čas zabijaček a bezuzdného hodování. Vyvrcholením masopustních radováněk byly poslední tři dny před velikonočním postem, masopustní neděle, pondělí a zvláště masopustní úterý, poslední den před Popeleční středou, jež byl zakončením tohoto veselého dění. V našem prostředí představuje masopust lidovou tradici spojenou s průvodem masek, v němž tradičně figurují známé postavy - kramáři, policajt, Turek, Slamák (chasník oblečený do vesty a ženské sukně ze slámy), smrtka, medvěd a kobyła, která je před půlnocí obětována, a po této oběti začíná půst. Celý průvod doprovázejí muzikanti a chasa. Jde o lidovou veselici s obcházením koledníků. Masopustní obchůzka v maskách z Hlinecka byla zařazena (2010) do seznamu nehmotných památek kulturního dědictví Unesco.

Velikonoce jsou také svátkem jara, probouzející se přírody (jarní rovnodennost 20. března) - a odvěké, věčné lidské potřeby lásky a krásy, umocněné lidskou tvořivostí a uměleckou tvorbou. Připomeňme si: Píseň Šalamouna, Legendy o svatém Izidorovi, o svatě Hedvice a jiné, báchorky a lidové pověsti Boženy Němcové, Špalíček s výtvarným mistrovstvím Mikoláše Alše, Mrštíkova Pohádka máje. Nebyla by to pěkná jarní procházka do ostrovačické myslivny, k Helenčině studánce, kde se scházeli s Říšou? Z lidových tradic se u nás uchovala řada zvyků a obyčejů: vynášení Moreny, věštění z věnečků plovoucích po vodě, svěcení kočiček, pletení pomlázek s koledováním, barvení vajících a malování kraslic, pečení velikonočního beránka, božích milostí, jidášů, belešů, otevírání studánek, potoků a řek. Lidové veselice, zejména na vesnicích, obdivují především cizinci (muzika, zpěv, tanec, krojované průvody, folklorní bály). V současné době se ve městech většinou odbývá koleda jenom v rodině, u příbuzných, kamarádů a blízkých přátel. Pečení a smažení je nahrazeno nákupem v supermarketech, z toho převládají zejména různé pamlsky pro děti. Ve městech je zase víc příležitostí k návštěvám výstav s velikonoční folklorní tematikou či koncertům duchovní hudby (pastýřské zpěvy

Dokončení na str. 5

„POCHODNĚ HNĚVU NESEME A V SRDCI STŘELNÝ PRACH“

Tak zní úvodní verše hymny československých legií, vojska, bez kterého, jak se mnohdy tvrdí již sto let, od roku 1918, tedy od vzniku naší republiky, by republika nevznikla. Jednotky, které postupně bojovaly ve Francii, Itálii, Rusku, vznikaly postupně jako síly, které měly zajistit porážku vojsk centrálních mocností, tedy Rakouska-Uherska a Německa, států, které způsobily, že začala, jak se tehdy říkalo, Velká válka. Organizátoři těchto jednotek neměli vždy snadnou práci, ne vždy to bylo jednoduché přesvědčit ke vstupu do nich. Zdánlivě nejjednodušší bylo rozhodování u válečných zajatců, pro ně vstup do jednotky řešil jejich v té době nepříjemnou a nezáviděníhodnou situaci, ale většina jich měla své zkušenosti – báli se, jak říkali, že neprojdou „mlýnkem na maso“. Mnozí vstupovali, ale po bitvě mnohdy odešli. Získat do jednotky se dařilo ty, kteří vstupovali pod nátlakem svých národně uvědomělejších kolegů. Relativně nejvíce lidí, kterým došlo, oč jde, a byli pro to něco ochotni obětovat, bylo v Rusku. Tam šlo řádově o desettisíce osob. Bylo tomu tak proto, že naši krajané tam tvořili do jisté míry společenskou elitu, nahrazovali zde neexistující střední třídu a byli národnostně uvědomělí.

Ve Francii to zpočátku nebylo jednoduché, žilo tam mnohem více Slováků než Čechů, hlavně v uhelných revírech. Výzvy ke vstupu do československých jednotek je však nechaly poměrně chladnými. Proč nasazovat své životy? A tak dlouho byla jedinou československou jednotkou rota Nazdar. Ta však v květnu 1915 byla zmasakrována u Arrasu a zůstala z ní jen četa, již pak zničili na Sommě. Hlavním zdrojem rekrutů se tak postupem času staly zajatecké tábory.

Zdaleka nejméně Čechoslováků žilo ve Spojených státech, ale co se týče jejich ochoty vstupovat do legií, znamenalo pro představitele zahraničního odboje zklamání. Zdá se, že důvodem, proč tomu tak bylo, proč zájemců o službu nebylo více, zejména v Rusku, byla špatná informovanost. Určitě nás napadne, jak tu byli v ruském prostředí o možnosti informování. Určitě špatně. Záměrně to bylo pravděpodobně

sabotováno i ruským vedením zajateckých táborů, které si nechťelo komplikovat život.

Dobrovolníci v Itálii viděli svou budoucnost hodně černě. Josef Čapek, charismatická postava tamních legií, byl velmi skeptický a tvrdil: jednoho dne se ocitneme v kaši, Italové nás v ní nechají a šeredně na to doplatíme. Předpověděl tak tragický konec svůj a svých kamarádů na Píavě u San Dona.

Přechod většího počtu císařských vojáků, vojáků rakousko-uherské armády do legií byl v minulosti často, za první republiky, vydáván za vlastenecký čin. 28. pěší pluk takto prý přešel i s kapelou. Při bližším pohledu na věc však zjistíme, že vždy to bylo ne z vlastenectví, ale z nutnosti.

Ten 28. pluk nebyl pluk, ale jen jeho část. Měli zmrzlou menáž, nesměli rozdělat oheň, trpěli omrzlinami, protože byli v letních uniformách, neměli dostatek munice. K tomu byla ze záložního postavení nařízena uzavírací palba, která jim zabraňovala v postupu. Takže co by v jejich postavení udělal kterýkoliv voják, i kdyby to byl sebevětší blázen? Problémem pro některé vojáky při přecházení k legiím bylo, je to známo z jejich vzpomínek, zejména u věřících, že jako císařští vojáci skládali přísahu věrnosti „Jeho apoštolskému Veličenstvu“, kterou se zavazovali při „Bohu vševědoucím“ být věrni císaři. Sami vzpomínali, že se dostávali do situací, ve kterých přestávali věřit nejen v Boha, ale v cokoliv.

Název jednotek nebyl od počátku daný, nejstarší jednotka československých dobrovolníků v zahraničí byla Česká družina v Rusku a její příslušníci se nazývali družiníci. Rozšířeným termínem pro ně bylo i slovo dobrovollec (dobrovolník), jež bylo srozumitelné v ruštině i srbštině. Původ označení legie lze asi hledat u francouzské roty Nazdar, první československé jednotky ve Francii, která byla součástí cizinecké legie. Vznik těchto jednotek byl

předem daný, se vznikem se počítalo na obou stranách, ve vedení Trojspolku i Trojdohody. Při jejich zakládání přitom musely být respektovány diplomatické ohledy – rakouský císař a ruský car si byli vědomi, že popouzet proti sobě navzájem poddané není úplně taktní ani taktické. Tak je jisté, že ani hlavy států mezi sebou o tom, že takové jednotky existují, nehovořili. Zprávy o jejich existenci nebyly šířeny ani ve vlastních zemích, o tom, že syn, otec v těchto jednotkách bojují, se mohla rodina dovědět jen prostřednictvím Červeného kříže, případně, jak na to po válce vzpomínal básník Hanuš Jelínek, čtením mezi řádky.

O legiích se hovoří většinou v souvislosti s jejich působením na Sibiři. A není to bez důvodu. Do poslední chvíle války se uvažovalo o nějaké formě zachování habsburské monarchie a pouze palcové titulky o Čechách jako pánech Sibíře to dokázaly změnit. Je pěkné, že u nás vznikla řada legionářských pomníků. Takový Zborov, Penza, Lipjagy, Kazaň či dobytí Irkutsku, si to určitě zaslouží, ale Dos Alto, Teron nebo Bachmač, to byly jen šarvátky, na které by se okamžitě zapomnělo, kdyby v nich nefigurovali Čechoslováci. Pokud jde o nejschopnějšího českého vojevůdce, Japonci, kteří jinak hleděli na Evropany s nadřazeností, prohlásili v souvislosti s dobytím Irkutsku jediným prořídým plukem pod vedením Radoly Gajdy, že je jím právě on. To možná platilo v sibiřských poměrech, ale ve „Velké válce“ frontových bojů byl bezesporu českou špičkou rakousko-uherský polní podmaršál Alois Podhajský.

Legionáři se různým tempem vraceli do vlasti, kde je však ještě nečekal návrat do civilu. Co by se změnilo, kdyby Československo nemělo tyto zkušené jednotky v pohraničních sporech mezi Maďarskem a Polskem? Vysloužilí legionáře čekaly po návratu vyznamenání a pocty.

Sto let po jejím konci se stále obdivujeme, a nejen legionářům, jejichž jména jsou uvedena na pomnících jako vzpomínka na padlé z této doby i v těch nejmenších dědinkách. To proto, že lidé věřili, že šlo o jedinou, mimořádnou událost, ke které už nikdy nedojde. Jak hrozně se mýlili!

PaedDr. Jan Žáček

SEŠLI JSME SE NA ČLENSKÉ SCHŮZI

Svaz důchodců České republiky je od sklonku loňského roku zapsaným spolkem s názvem Senioři České republiky. Brněnská městská organizace Seniorů ČR, která má více než 500 členů, bilancovala dnes na výroční schůzi své aktivity, které jsou pozoruhodné. Směřovaly k rozšiřování volnočasových aktivit, jimiž byla například setkávání s jubilanty - těmi, kteří překročili věk 75 let. Osmdesátníci a starší jsou zvaní každoročně. Oblíbené jsou tradiční čtvrteční taneční odpoledne s živou hudbou. Tradici mají i společenské plesy, ten loňský byl v Rubínu v Žabovřeskách. Společně bývají oslavovány masopust, Mezinárodní den žen, Den matek a Mezinárodní den seniorů. Stejně jako v minulých letech patří v Brně mezi nejaktivnější kluby důchodců v Komárově, Králově Poli, Jundrově, Maloměřicích, Obřanech a oba ve Starém Lískovci. Neméně oblíbené bývají pondělní vycházky do okolí Brna, kterých se zúčastňuje pravidelně 40 až 50 seniorů, mezi

nimiž převažují ženy. Rozšířila se sportovní aktivita brněnských seniorů, a to nejen pokud jde o turistiku. Ve výčtu oblíbených aktivit nechybějí ani zájezdy nejen do okolí Brna, ale i za krásami jižní Moravy i na Slovensko do Zvolena.

Rád připomínám, že v našem měsíčně vychází barevný dvouměsíčník Brněnský senior, dokonce i na webových stránkách. Vyhledávanou bezplatnou službou je právní poradna, kterou v sídle sekretariátu Seniorů ČR v Běhounské ulici 17 v prvním patře důchodcům poskytuje JUDr. Mirka Martinková. Nejbližší termíny jsou 13. a 27. března, další 24. dubna, 22. května a 5. a 19. června.

Senioři ČR hájí oprávněné požadavky a zájmy starší generace i zdravotně postižených. Jednou z nejnovějších iniciativ je petice za osvobození seniorů od povinného placení televizních a rozhlasových poplatků.

*Bohumil Hlaváček,
redaktor, host čl.schůze.*

Foto: Jiřina Vávrová

Členskou schůzi nám udělala slavnostní skutečnost, že jsme „schůzovali“ dva dny před svátkem žen. Většinou z přítomných, tedy ženám, s květinami přišla popřát slečna Marika Kreuzerová ze Senior Pasů na brněnském Mendlově náměstí, všem, i mužům přišly zazpívat a zatančit děti ze souboru Šafránek z Brna - Obřan pod vedením paní Lenky Slaninové. I z fotografií poznáte, jak milé jejich vystoupení a blahopřání bylo, jak neradi jsme se s nimi loučili. Moc jim za již opakované vystoupení a blahopřání děkujeme.

Usnesení výroční členské schůze městské organizace Seniorů ČR konané dne 6. 3. 2018

Výroční členská schůze schvaluje:

- Zprávu o činnosti za uplynulé období
- Zprávu o hospodaření, revizní zprávu a rozpočet pro rok 2018
- Plán práce MO Seniorů ČR Brno

Výroční členská schůze ukládá výboru:

- Ve spolupráci s vyššími orgány SČR dokončit organizační, administrativní a jiné změny dle změněných stanov podle pokynů vyšších orgánů (KO, ÚR)
- Trvale rozšiřovat členskou základnu městské organizace
- Nadále obhajovat potřeby seniorů (sociální, zdravotní, valorizaci důchodů) ve spolupráci s jednotlivými odbory Magistrátu města Brna

- Nadále rozšiřovat a podporovat sportovní aktivity členů i jiných zájemců, zorganizovat okresní kolo Sportovních her důchodců, podle potřeby pořadatelů kola krajského (Břeclav) jim v organizaci pomoci
- Pokračovat ve spolupráci s kluby důchodců jednotlivých městských částí
- Pokračovat stejně jako v uplynulém roce v jednáních s cílem zvyšování počítačové gramotnosti členů v možnosti zřízení malé PC

Přednesený návrh usnesení byl schválen V Brně dne 6. 3. 2018

*PaedDr. Jan Žáček,
předseda návrhové komise*

ZE ŽIVOTA MÍSTNÍCH KLUBŮ

KLUB SENIORŮ BRNO – SLATINA

Klub byl založen již v roce 1996, nyní má 120 členů. Předsedou je pan Jiří Čížek, vedení klubu reprezentuje výbor 8 lidí, kteří obětavě zajišťují veškerou činnost, která se odehrává v prostorách „Staré radnice“ na Přemyslově náměstí č. 18. Od vzniku klubu jsou všechny akce zdokumentovány v naší kronice.

Máme zde každou první středu v měsíci besedy se zajímavými lidmi (viz níže). Každou třetí středu tzv. „čaj“, taneční zábavu při živé hudbě, kde se také slaví významná výročí členů klubu. Kromě toho každé úterý a sudou středu od 16 do 18 hodin organizujeme „Zpívánky“ při harmonice pana Malého a ve středu pod vedením paní Pavláskové. Každý druhý pátek naše členky chodí do volnočasového centra Fantazie, kde pod vedením zkušených vychovatelek vyrábějí různé ozdobné a dekorační předměty.

K besedám: v loňském roce jsme mezi sebou uvítali pana dr. Kuxe z České obce legionářské, který nám vyprávěl o putování legionářů po Rusku, v únoru nás slatinská kronikářka paní Buršíková seznámila s historií vzniku a zániku slatinských hospod, v březnu se kona-

la výroční členská schůze, na které byl zvolen výbor klubu a schůzi zpestřil taneční soubor BABY BOYS z Ivanovic na Hané country tanci. Březnový čaj – již tradičně – byl jako rej masek. V květnu a prosinci mezi nás chodí děti z MŠ Jihomoravské náměstí, aby nás potěšily svým vystoupením ke Dni matek a k Mikuláši. Naše členky na oplátku chodí v březnu do MŠ číst dětem pohádky před spaním. Před Vánoci jdeme pomáhat vypouštět balóčky s přáníčky Ježíškovi na zahradě MŠ. V říjnu nás navštívili pracovníci Neo Vize z kliniky Viniční, aby nám změřili oční tlak, dioptrie a poradili, co s očními vadami.

Pod záštitou pana místostarosty Semráda se uskutečnila beseda s policií ČR o bezpečnosti v dopravě. Dva-krát ročně mezi nás chodí pan starosta Ides, aby nás seznámil s děním ve Slatině. Také jsme měli přednášku pana prof. Výzuly o prevenci, příznacích a léčení rakoviny.

Významnou součástí naší činnosti jsou zájezdy. Ročně jich pořádáme asi deset, navíc pak společnou dovolenou na Vysocině, ve Třech studních. Pět zájezdů je situováno do termálních lázní Mošůň v Maďarsku, ostatní jsou poznávací v rámci ČR. V roce 2017 jsme navštívili hrad Bouzov, Javoříč-

ské jeskyně, zámek Opočno pod Orlickými horami a rodný domek F. L. Věky v Dobrušce, zámek v Boskovicích, Žleby a město Kutnou Horu, Milovice a město Kyjov. V květnu jsme se zúčastnili pietní trizny v Terezíně s prohlídkou tamní pevnosti. Fantazie pro nás připravila zájezd do Luhačovic a Jelínkovy likérky ve Vizovicích.

Díky obětavé činnosti paní Gajdové chodíme na různá divadelní představení, a to jedenkrát za měsíc. Kromě toho také sportujeme: V květnu se u nás ve Slatině konalo městské kolo Sportovních her seniorů za podpory pana starosty a našeho člena pana Glovacze. Naše pětičlenné družstvo získalo ze sedmi družstev třetí místo. Účastnili jsme se i krajského kola a jeden člen byl vybrán pro reprezentaci na celostátních hrách v Karvině, kde získal celkem šest medailí.

Veškerá naše činnost je úzce spjatá s podporou ÚMČ. Radnice nám poskytuje sál a prostory pro aktivity a také dotace pro zájezdovou činnost. Děkujeme.

Závěrem děkuji také všem členům výboru za jejich práci, bez nich by činnost klubu byla nemyslitelná. Děkuji i vám všem.

Jiřina Čížková

Dokončení ze str. 2.

a chorály, chvalozpěvy a další hudební díla na biblické náměty anonymních lidových autorů i klasiků duchovní hudby).

Další jarní lidovou tradicí je návštěva poutních míst, jako je např. Svatý Kopeček, Hostýn, Velehrad, Křtiny, Vranov aj., odkud si poutníci přinášejí zázračnou vodu (svěcení vody má v náboženství vedle očistné a léčebné funkce i funkci zázračného uzdravení), svaté obrázky, růžence, krucifixy, sošky Panny Marie - Madony s Ježíškem nebo Piety s umírajícím Kristem v náručí (mariánský kult) do svých domovů, aby měli trvalou památku na místa, jež navštívili.

Na závěr ještě dovolte informaci: v době od 25. března do 8. dubna 2018 se uskuteční v brněnských kostelích 27. ročník Velikonočního festivalu duchovní hudby. Na některé z koncertů mají senioři slevu. Bližší informace: Filharmonie Brno.

PhDr. Jana Vrabcová

KLUB SENIORŮ BRNO – ŽABOVŘESKY

Po zhodnocení činnosti byla zahájena oslava MDŽ 8. března v domě společenských aktivit Rubínek.

*předseda ZO Petr Kalábek
foto: Petr Suchý*

Kam se letos podíváme?

Jak jsem slíbila na členské schůzi Městské organizace našeho Svazu seniorů 6. března, podávám přehled plánovaných zájezdů pro rok 2018.

1. zájezd 19. dubna 2018 - **Zámek Rájec nad Svitavou, Löw-Beerovy vily ve Svitávce a Chrastavci**, cena 260 Kč/účastníka.

2. zájezd (jeho termín ještě neurčen) - **Příbram** - hornické muzeum, těžba stříbra, olova a antimonu, od roku 1948 do 1991 uranová ruda, dnes už jen využití odvalu a jeho rekultivace. Poutní areál Svatá hora, barokní poklad, **Dobříš** - zámek Colloredo - Mansfeldů, dříve domov spisovatelů - Jan Drda, **Strž** - **památník Karla Čapka**. K tomuto zájezdu jsou podrobnější informace uvedeny v Brněnském senioru číslo 1 z února 2018.

3. zájezd (jeho termín ještě neurčen) - Po stopách spisovatele Bohumila Hrabala. **Lysá nad Labem**, francouzský a anglický park v zámku hrabat Šporků, v němž byl a stále je domov důchodců zmiňovaný v Hrabalově knize „Městečko, v němž se zastavil čas“ a kde dožil jeho strýc Pepin - novela „Harlekýnovy milióny“. **Kersko** - „Slavnosti sněženek“, restaurace „Hájenka“. **Nymburk** - město Hrabalovy školní docházky, pivovar, **Polná** - město dětských let, studií a pivovar, **Přerov nad Labem** - skanzen vesnického bydlení ve středním Polabí, nejstarší v Evropě mimo skandinávské země. Sem odbočíme z hrabalovské pouti. *Bližší údaje o tomto zájezdu budou uvedeny v následujícím čísle Brněnského seniora.*

4. zájezd (jeho termín ještě neurčen) - **Slovensko - Košariská**. Rodný dům

Zámek Rájec nad Svitavou

generála Milana Rastislava Štefánika. **Bradlo** - mohyla M. R. Štefánika od Dušana Sama Jurkoviče. Po cestě zpět na moravské straně Hodonín a Hradiště, Mikulčice (podle času).

5. zájezd (jeho termín ještě neurčen) - **Archeopark Pavlov** - stavba roku 2016, archeologické naleziště z doby kamenné - paleolitu, sídliště lovců mamutů (24.000 let př. Kr.)

Podrobnější údaje a pokyny k jednotlivým zájezdům budou uváděny v Brněnském senioru.

K prvnímu zájezdu, 19. dubna zdůvodňuji, proč jsem volila tyto objekty: Po Velikonocích bývá ještě nestálé počasí, proto bude lepší návštěva interiérů pod střechou. Den je ještě krátký, proto blízko Brna. Zámek Rájec na Svitavou z roku 1570, renesanční objekt Drnovských z Drnovic přebudovaný z gotické tvrze, přešel sňatky na Roggendorfy, roku 1756 vyhořel. V letech 1763-1769 dal rod Salmů vystavět klasicistní zámek francouzského stylu Ludvíka XVI. V současnosti jsou zpřístupněny místnosti v přízemí, je tu největší zámecká knihovna

na Moravě a v patře soukromé apartmány a kaple. Roku 1973 bylo do skleníků z Průhonic převezeno 400 druhů kamélií, jejichž výstava se každoročně opakuje. Letos již bohužel odkvetly.

A teď ještě proč Löw-Beerovy vily. Že bylo Brno od 19. století označováno jako „Moravský Manchester“, způsobili židovští podnikatelé Tugendhat, Löw-Beer a Stastni. Jejich továrny patřily v 19. století počtem zaměstnanců k největším vlnářským závodům ve střední Evropě. Spolumajitel firmy Moses Löw-Beer Alfréd žil v této době v malé vile ve Svitávce, kde se narodily i jeho tři děti Max, Gréta a Hans. Vilu navrhl brněnský stavitel Nebehosteny. Brněnskou vilu koupil Alfréd ve 30. letech od továrníka Moritze Fuhrmana a dal ji přebudovat dle návrhu vídeňského architekta Baumfelda. Před perzekucí nacistů musela rodina opustit republiku, děti s rodinami emigrovaly již v roce 1938, otec Alfréd zůstal a byl zatčen již v březnu 1939, při útěku však tragicky zahynul. Malá vila ve Svitávce charakteru příměstského letohrádku byla postavena roku 1906 dle projektu stavitele Nebehostehyho, dnes slouží jako zdravotní středisko. Velká vila zámeckého charakteru s barokními a klasicistními prvky roku 1900-1902 od stejného architekta slouží dnes jako obecní úřad, třetí vila je v nedalekém Chrastavci. Pan starosta Svitávky Zoubek nás vilami provede, podá nám informace a nechá nám promítnout DVD o rodině a vilách. A tak se nám snad podaří zůstat v tom nejistém počasí pod střechou.

Zájezd se uskuteční ve čtvrtek 19. dubna, cena 260 Kč. Přihlášky se přijímají v pondělí 19. března od 10.00 do 13.00 a pak vždy každé další pondělí.

Ing. Milena Leichmannová

Löw-Beerova vila ve Svitávce

(8. pokračování)

POSLEDNÍ PŘEMYSLOVCI - ČEŠTÍ KRÁLOVÉ

Vzhledem k obsahové závažnosti zmíním se v následujících číslech zkráceně o historii českého státu za posledních Přemyslovců, o postavení Moravy a o vývoji města Brna.

Roku 1197 byly ukončeny dlouhodobé spory mezi přemyslovskými knížaty a vlády se ujal Přemysl Otakar I. Byl vel-

mi obratným diplomatem. V době, kdy se v sousední Říši bojovalo o císařský trůn, Přemysl nejméně pětkrát změnil svoje stanovisko. Oplácel tak německé říši plnou měrou to, co císařové podnikali na úkor celistvosti českého státu za domácích sporů o knížecí stolec. Nezkrotná touha vábila Přemysla k jiné ženě, a tak zapudil stárnoucí manželku Adlétu Míšeňskou i s jejími dětmi a oženil se s krásnou uherskou princeznou Konstancií. Roku 1210 zvolila říšská knížata za římského krále Fridricha II., jehož volbu Přemysl podporoval. Fridrich pak vydal Přemyslovi - 25. září

PŘEMYSL OTAKAR I.

1212 důležitou listinu, která se stala základem dalšího poměru Čech k německé říši., tzv. ZLATOU BULU SICILSKOU. Sicilskou se nazývala proto, že byla zpečetěna pečeti království sicilského, zlatou proto, že pečeť byla zasazena do zlaté schránky. Touto listinou se dostalo českému králi (českému panovníkovi byl přiznán titul krále českého a polského) výhodné postavení ve Svaté říši římské.

Když roku 1230 král Přemysl zemřel, ujal se vlády jeho syn VÁCLAV I. (1230-1253), který byl nazýván Jednookým, poněvadž si kdysi na lovu vy-píchl nešťastnou náhodou oko. Časem se o vládu nestaral, přebýval na svých loveckých hradech Křivokráte, Zvíkově a Dobříši, věnoval se lovu obklopen milenkami a milci, kterým štědře rozdával korunní statky. Osobně byl statečný, miloval umění a povolával na svůj dvůr německé pěvce. Vůbec byl náchylný k německé řeči a mravům, dává tak špatný příklad vysoké šlechty. O poněmčování pražského dvora se zasloužila i jeho manželka Kunhuta Švábská. Král nesnášel zvonění a kdekoliv se zdržoval, nesmělo se vyzvánět.

Na rozdíl od svého otce Přemysla

Otakara I. neměl Václav I. dobré vztahy s císařem Fridrichem II. Ten žádal o změnu v Řezně, aby mu Václav vydal některé hrady a města ve Falci, ale Václav odepřel. Když pak král odcházel, přitočil se k němu fuldský opat a řekl: „Kdybych já byl tvým sousedem, naučil bych tě poslouchat říši a udělal bych z tebe pokorného králíčka“. Králův dvořenín Ojíz z Friedberka přiskočil k opatovi, dal mu políček a řekl: „Špatného, mnichu, měl jsi učitele, že tě nenaučil, jak se máš chovat ke králům.“

Vedle nepřátelství s císařem je znám Václavův spor s bratrem, moravským markrabětem. V létě roku 1237 zahájil Václav I. vojenské tažení proti Přemyslovi, který patrně usiloval o spojení s rakouským vévodou Fridrichem II. Bojovním o nezávislé postavení. Králova vojska vedla boj velmi tvrdě, a tak řada vesnic v blízkosti Brna byla poničena. Po bojích byly poničeny i Medlánky. Václav se ukázal jako dobrý diplomat. Vzal si Medlánky do vlastnictví a kostelu sv. Petra v Brně - za vzniklé škody - jako projev dobré vůle - přenechal zeměpanské Bosonohy. Darovací listina, kde je i první historická zmínka o Medláncích, je opatřena datem 14. srpna 1237.

Připravil:

PhDr. Miroslav Vespalec

Naši senioři se připravují

Možná se vám to bude zdát zvláštní, nadsazené, ale někteří z nás se již nemohou dočkat, až si to rozdají se svými kolegy a už se i připravují. A na co? V tuto dobu, jak už si mnozí z nás zvykli, na „sportovní hrátky důchodců“. Proč? Mnozí z nás to zdůvodní tím, že se musí potkávat s těmi, kteří se rádi potkávají s druhými a společně s nimi se potřebují „pohnout“. Jakkoliv, vždyť jen tak si zaručí, že se budou ještě nějakou „chvilku“ cítit dobře. Oddalují tím okamžik, kdy je po těle píchá, bolí. A být mezi nejlepšími, to přiláká většinu z nás, když se někomu z nás zadaří a získáme nějaký úspěch, pak je to prvenství dvojnásobné - nejen v disciplině, ale hlavně vítězství nad nějakým svým problémem.

Abych už byla konkrétní a vyjmenovala disciplíny, na které se připravujeme a ve kterých budeme soutěžit. V prvé řadě *ruské kuželky*, ty už mnozí z nás ovládají celkem slušně, dále to budou, jako každoročně, *šipky*, po-

kračujeme se střelbou hokejkou a míčkem

na branku, následuje opět míček, ale na raketě bez pádu na zem, dále celkem nová disciplína - *bolobal*, spojené dva míčky zavěsit hodem na hrazdičku. Určitě uplatníme další z disciplin, *petang*, ten však taky není neznámý.

Letošní městské sportovní hry budou probíhat v městské části Ivanovice ve velice pěkném sportovním areálu, na který jsou místní občané náležitě oprávněně hrdí. Prostředí to bude vrcholně příjemné, paní starostka se svými spolupracovníky organizuje vše na vysoké úrovni. Celá tato zajímavá a krásná akce se uskuteční v posledním květnovém týdnu, v úterý 29. května. Podrobné pokyny k účasti budou zaslány těm družstvům, které se k účasti přihlásí na našem sekretariátě - MO Senioři ČR, Brno, Běhounská 17, tel: 545 575 257, mail: svaz.senioru.brno@seznam.cz. Prosíme o přihlášení se do 10. května.

Sportu zdar! Pryč s neuduhy!
Libuše Gottwaldová

V prvním pololetí letošního roku oslavili a oslaví životní jubileum naši členové. K jejich jubileu jim blahopřejeme. Jsou to:

80 let	Jarka Fukarová Jiřina Kosková Danuše Křížová Milena Lanžhotská Milena Leichmannová Zdeněk Solnička Božena Stáňová Eva Suchomelová
85 let	Anna Bumbálková Jarmila Šlezingerová
90 let	Marie Cepková
91 let	Vladimír Kyncl
92 let	Blanka Novotná
93 let	František Číp Karel Gebauer
94 let	Liběna Opletalová

MASARYKOVA DEMOKRATICKÁ AKADEMIE

Vás zve na besedy, které se konají v budově Pozemstav Brno, Masarykova 31 v zasedací místnosti ve 2. patře - na konci chodby.

24. 4. 2018 v 17.00 – Doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D., ekonomka, VŠ učitelka, levicová aktivistka, zakladatelka Alternativy Zdola, **JUDr. Miroslav Tejkl**, politik soc. dem. v Pardubickém kraji, publikuje texty z oblasti historie, politické ekonomie a systémových změn. **Kapitalismus, socialismus a budoucnost** – beseda s prezentací knihy. Nová kniha uvedených autorů stejného názvu analyzuje oba systémy, které zkoumá především z hlediska jejich legitimacy. Její autoři ukazují, že byl-li kapitalismus svého času legitimním systémem, dnes už to neplatí. Je totiž stále zřejmější, že v současné fázi kapitalismu se místo standardního zisku prosazuje čím dál více princip renty, s nímž jsou stále více spojena privilegia úzké skupiny. Pro tuto privilegovanou elitu je příznačné, že její příjmy jsou neúměrně vysoké oproti nedostatečným příležitostem, které poskytuje druhým a společnosti jako celku, a oproti daním, jež platí a jež se neúměrně přesunuly z nejbohatších na společenskou většinu.

9. 5. 2018 v 17.00 – M. A. Marie L. Neudorflová, Ph. D., publicistka, emeritní historička Masarykova ústavu v Praze a členka Masarykovy společnosti v Praze. **České národní obrození jak ho neznáte.** České národní obrození je již nějakou dobu zahrnováno do 19. století jako součást nacionalismu. Ve skutečnosti bylo pokračováním osvícenství v praxi. Zapadá do širšího kontextu evropského demokrati-začnického úsilí o pozvednutí úrovně lidí, národů, o jejich zrovnoprávnění a svobodu. Konkrétní aspekty českého národního obrození zásluhou řady významných českých osobností mělo specifické rysy vycházející jak z potřeb národa, tak z jeho unikátních historických kořenů. Přednáška se soustředí na tyto zajímavé aspekty.

22. 5. 2018 v 17.00 – Ing. Jan Mládek, CSc., ekonom, ministr několika resortů za ČSSD, předseda družstva Fontes Rerum. **Výzvy hospodářské politiky v 21. století pro malou exportně orientovanou zemi.** Lektor je ekonom a byl již vícekrát ve funkci ministra vlády za ČSSD. V Sobotkově vládě byl ministrem průmyslu a obchodu. Získal řadu zkušeností při jednáních v zahraničí a má relevantní názor na to, jak by měla vypadat hospodářská politika České republiky. Vyjádří se k našemu vztahu a pozici v EU, k otázce vhodnosti a době přijetí eura, podmínkám nutným pro úspěšnou adaptaci společnosti, nejen průmyslu pro období čtvrté průmyslové revoluce. Dále se bude zabývat zahraničními investicemi, odlivem zisků do zahraničí, exportní politikou a vztahy s Ruskem a Čínou.

29. 5. 2018 v 17.00 – PhDr. Emil Voráček, DrSc., VŠ učitel a pracovník Historického ústavu Akademie věd ČR v Praze. **Interbrigadisté.** – Představena bude kniha Interbrigadisté s podtextem – Československo a španělská občanská válka: Neznámé kapitoly z historie československé účasti v občanské válce ve Španělsku 1936–1939. Jejimi autory jsou Zdenko Maršálek a Emil Voráček s kol. Byla vydána Historickým ústavem AV ČR v letošním roce. Pozornost autorského týmu je zaměřena na méně známé či opomíjené aspekty španělské občanské války a mezinárodních brigád, zejména pak na životní osudy československých dobrovolníků.

12. 6. 2018 v 17.00 – Mgr. Jana Mlatečková, historička umění, Brno. **6. Brno v letech 1919–1928.** Po válce se Brno ocitá ve složité situaci. Jedním ze zásadních problémů města je velký nárůst obyvatelstva díky připojení předměstských obcí v roce 1919 a vzniku tzv. Velkého Brna. Je třeba vybudovat nové komunikace, budovy pro instituce, ale také řešit otázku bydlení. Mladí a nadaní architekti se objevují i na úrovni zemské správy. Je třeba hledat novou podobu rodinného i nájemního domu, na tomto procesu se podílí jak Jindřich Kumpošt, tak i jím do Brna přizvaný Bohuslav Fuchs, Josef Polášek, Jaroslav Grunt, Oskar Poříška, Ernst Wiesner a mnoho dalších. Nejvýznamnější kulturní akcí v Brně roku 1928 se stává Výstava soudobé kultury uskutečněná k desátému výročí založení samostatného Československa. Při této příležitosti byl postaven jeden z největších a nejkrásnějších výstavních areálů v Evropě.

Brněnský SENIOR - noviny MO z. s. Senioři ČR v Brně.

Adresa vydavatele a redakce, předplatné: Senioři ČR z. s., Jihomoravský kraj - městská organizace Brno, Běhounská 17, 602 00 Brno.

Tel./fax: 545 575 257 • svaz.duchodcu.brno@seznam.cz • www.duchodcibrno.cz • IČO 69706824 • Editor: PaedDr. Jan Žáček, dále tvoří redakční radu: Mgr. Alena Kudličková, PaedDr. Anna Štöfanová, Libuše Gottwaldová, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová. • Redakční uzávěrka 15. 3. 2018, vyšlo 5. 4. 2018 • Uzávěrka dalšího čísla 15. 5. 2018

Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracují. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: protisso@volny.cz, www.protisso.cz

Vycházky u květnu 2018

* každé pondělí * sraz kolem 8.45 hod. *

7. 5. 2018 - Mendlovo náměstí, autobus č. 52 - zastávka Rudá - vycházka směr Rakovec - přístaviště (odjezd - 8.44)

14. 5. 2018 - Stará osada, autobus č. 78 - VK zastávka Podbělová - vycházka VK směr Hornek, odbočit ke hřbitovu autobus č. 58 (odjezd - 8.57)

21. 5. 2018 - Štefánikova čtvrt, autobus č. 57 - Útěchov náměstí - vycházka Mufloní studánka a zpět (odjezd - 8.41)

28. 5. 2018 - Stará osada, autobus č. 78 - zastávka Podbělová - vycházka Růženin lom - Maloměřice - autobus č. 64 (odjezd - 8.57)

Vycházky u červnu 2018

* každé pondělí * sraz kolem 8.45 hod. *

4. 6. 2018 - Zastávka Kamenolom (na znamení), tramvaj č. 1 a 3 - vycházka údolí oddechu - u obory odbočit vpravo pod starou dálnici, podél potoka směr Bystrc, Foltýnova, tramvaj ko-nečná č. 1 (odchod - 9.00)

11. 6. 2018 - Nádraží Královo Pole, autobus č. 43 směr Soběšice - výstup zastávka Högrova - vycházka sv. Antoníček - Lesná (odjezd - 8.42)

18. 6. 2018 - Mendlovo náměstí, trolejbus č. 37 - zastávka Jírovcova - vycházka směr Myslivna - dolů do Pisárek (odjezd - 8.53)

25. 6. 2018 - Obřanský most - vycházka kolem Svitavy směr Bílovice - železniční most a zpět do Obřan - příjezd na obřanský most, autobus č. 57, 75 (odchod - 9.00)

Eva Suchomelová

PRÁVNÍ PORADNA

pro členy z. s. Senioři ČR Brno,
Běhounská 17

**V 1. pololetí roku 2018
se bezplatná poradna
pro seniory uskuteční
v těchto termínech:**

Duben: 24. 4.

Květen: 22. 5.

Červen: 5. 6., 19. 6.

Červenec a srpen: dovolená